

Pistis Sophia

Cărțile I-II

Traducere și îngrijire ediție:
ALEXANDRU ANGHEL

EDITURA HERALD
București

CUPRINS

INTRODUCERE	5
BIBLIOGRAFIE ADNOTATĂ	30
Pistis Sophia (Cartea I)	
CAPITOLUL 1	45
Iisus îi învață pe ucenicii săi doar până la tărâmurile	
Primului Mister	45
Ce anume încercuiește Primul Mister	45
Tărâmurile Nevăzutului cel mare	46
Comoara Luminii	46
CAPITOLUL 2	47
CAPITOLUL 3	49
Iisus se înalță la cer	49
Amestecul puterilor și marele cutremur	49
CAPITOLUL 4	50
Iisus coboară din nou	50
CAPITOLUL 5	51
CAPITOLUL 6	51
CAPITOLUL 7	52
Cum i-a fost trimis lui Iisus Veșmântul de lumină.	
Despre sufletele ucenicilor și întruparea lor	52
Despre întruparea lui Ioan Botezătorul	53
CAPITOLUL 8	55
Despre întruparea lui Iisus prin Maria	55
CAPITOLUL 9	56

CAPITOLUL 10	57
Misterul celor cinci cuvinte de pe Veșmânt	57
Cele trei veșminte de lumină	58
CAPITOLUL 11	60
Iisus își pune Veșmântul	60
El intră în firmament	60
CAPITOLUL 12	61
El intră în prima sferă	61
CAPITOLUL 13	61
El intră în a doua sferă	61
CAPITOLUL 14	62
El intră în eoni	62
CAPITOLUL 15	64
Adamas și tiranii luptă împotriva luminii	64
CAPITOLUL 16	65
CAPITOLUL 17	65
CAPITOLUL 18	66
CAPITOLUL 19	67
CAPITOLUL 20	68
CAPITOLUL 21	68
CAPITOLUL 22	70
CAPITOLUL 23	71
De ce a fost schimbată calea eonilor	71
CAPITOLUL 24	72
CAPITOLUL 25	72
Venirea lui Melchisedec	73
Despre plămădirea sufletelor oamenilor	73

CAPITOLUL 26	74
Arhonții își înghit materia ca sufletele să nu fie plămădite	75
CAPITOLUL 27	75
Adamas și tiranii luptă împotriva veșmântului de lumină	76
CAPITOLUL 28	78
CAPITOLUL 29	79
Iisus intră în al treisprezecelea eon și o găsește pe Pistis Sophia	79
CAPITOLUL 30	80
[Povestea Pistis Sophiei]	81
CAPITOLUL 31	82
Sophia coboară în cei doisprezece eoni și de acolo în Haos	83
CAPITOLUL 32	83
Prima căință a Sophiei	84
CAPITOLUL 33	88
CAPITOLUL 34	91
CAPITOLUL 35	92
A doua căință a Sophiei	92
CAPITOLUL 36	93
Petru se plânge de Maria	93
Petru tălmăcește cea de-a doua căință din Psalmul 70	94
CAPITOLUL 37	95
Iisus făgăduiește să-i desăvârșească pe ucenici în toate lucrurile	95
A treia căință a Sophiei	96

CAPITOLUL 38	96
Marta cere și primește îngăduința de a vorbi	97
Marta tălmăcește cea de-a treia căință din Psalmul 69	97
CAPITOLUL 39	98
A patra căință a Sophiei	98
CAPITOLUL 40	101
Ioan cere și primește îngăduința de a vorbi	101
Ioan tălmăcește căința din Psalmul 101	101
CAPITOLUL 41	103
Iisus îi poruncește lui Ioan	103
Emanațiile lui Authades scot din nou lumina din Sophia	103
A cincea căință a Sophiei	104
CAPITOLUL 42	106
Filip, scribul, se plânge	106
Iisus spune că scribii hotărâți sunt Filip, Toma și Matei	106
CAPITOLUL 43	107
Maria tălmăcește cuvintele lui Iisus despre cei trei mărturisitori	107
Lui Filip i se îngăduie acum să vorbească	108
Filip tălmăcește a cincea căință din Psalmul 87	108
CAPITOLUL 44	110
Filip este laudat și continuă să scrie	110
A șasea căință a Sophiei	110
CAPITOLUL 45	111
Andrei tălmăcește a șasea căință din Psalmul 129	111
Iisus îl laudă pe Andrei. El făgăduiește că tiranii vor fi judecați și mistuiți de focul înțelepciunii	112
Maria tălmăcește cuvintele lui Iisus	113

CAPITOLUL 46	113
Căința Sophiei nu este încă primită.	
Ea este batjocorită către eoni.	113
A șaptea căință a Sophiei	114
Iisus îl laudă pe Toma	118
CAPITOLUL 47	119
Iisus o conduce pe Sophia spre un tărâm mai puțin	
strâmt, dar fără porunca Primului Mister	119
Emanațiile lui Authades o asupresc din nou	120
A opta căință a Sophiei	120
CAPITOLUL 48	121
Emanațiile lui Authades se opresc pentru o vreme	
din a o asupri pe Sophia	121
CAPITOLUL 49	122
CAPITOLUL 50	124
Iisus îl laudă pe Matei și le făgăduiește ucenicilor lui	
că vor sta pe tronuri alături de el	124
Maria tălmăcește cuvintele lui Iisus	125
A noua căință a Sophiei	125
CAPITOLUL 51	128
Iacov tălmăcește a noua căință din Psalmul 34	129
CAPITOLUL 52	131
Iisus îl laudă pe Iacov și le făgăduiește ucenicilor lui	
că vor fi cei dintâi	131
Maria tălmăcește cuvintele lui Iisus	132
Căința Sophiei este primită.	
Iisus este trimis să o ajute	132
CAPITOLUL 53	134
Petru tălmăcește a zecea căință din Psalmul 119	134
Iisus îl laudă pe Petru	135
CAPITOLUL 54	135
A unsprezecea căință a Sophiei	135
Salomeea tălmăcește căința din Psalmul 51	136
Iisus o laudă pe Salomeea	137

CAPITOLUL 55	137
Authades își ajută emanațiile și acestea o asupresc din nou pe Sophia	137
A douăsprezecea căință a Sophiei	138
CAPITOLUL 56	141
Andrei tălmăcește a douăsprezecea căință din Psalmul 108	141
CAPITOLUL 57	143
A treisprezecea căință a Sophiei	143
Marta tălmăcește a treisprezecea căință din Psalmul 50	144
CAPITOLUL 58	145
Iisus trimite o putere de lumină ca să o ajute pe Sophia	145
Sophia grăiește un cânt de laudă	146
Salomeea tălmăcește cântecul Sophiei din Odele lui Solomon	147
CAPITOLUL 59	148
Puterea trimisă de Iisus face o cunună de lumină pe capul Sophiei	148
Sophia rostește un alt cânt de laudă	149
Maria, maica sa, cere și primește îngăduința de a vorbi	149
Maria, maica lui, tălmăcește cântecul Sophiei din a nouăsprezecea odă a lui Solomon	150
Iisus o laudă pe maica lui	150
CAPITOLUL 60	151
Porunca Primului Mister este împlinită astfel încât Sophia să fie scoasă din Haos cu totul	151
Primul Mister și Iisus trimit două puteri de lumină ca să o ajute pe Sophia	151
Maria Magdalena tălmăcește misterul din Psalmul 84	152

CAPITOLUL 61	153
Maria, maica, tălmăcește Scriptura mai departe	153
Povestea duhului nălucă	153
CAPITOLUL 62	155
Cealaltă Marie tălmăcește în continuare același text al Scripturii despre botezul lui Iisus	155
Maria, maica, tălmăcește din nou același text din Scriptură despre întâlnirea ei cu Elisabeta, maica lui Ioan Botezătorul	156
Despre întruparea lui Iisus	157
[NOTA UNUI SCRIB]	158
Notă scrisă de o mână târzie, copiată dintr-o altă scriptură	158

Pistis Sophia (Cartea II)

CAPITOLUL 63	161
Ioan continuă tălmăcirea aceluiași text din Scriptură	161
Despre Sabaōth, Barbēlō, Yabraōth și veșmântul de lumină.	161
CAPITOLUL 64	163
Gabriël și Michaël sunt chemați să o ajute pe Pistis Sophia	163
Șuvoiul de lumină restituie Sophiei puterile de lumină	164
Șuvoiul de lumină, împlinindu-și țelul, pleacă de la Sophia	165
CAPITOLUL 65	165
Petru tălmăcește povestirea din Odele lui Solomon	165
CAPITOLUL 66	169
Emanațiile lui Authades strigă către el după ajutor	169
Acesta trimite o altă putere ce se aseamănă cu o săgeată zburătoare	169
Plămădirea puterilor-șarpe, -vasilisc și -balaur	170
Puterea-demon a lui Adamas o aruncă în jos pe Sophia	170

Sophia strigă iarăși către Lumină	171
Gabriël și Michaël și șuvoiul de lumină vin din nou în ajutorul ei	171
Transfigurarea Sophiei	172
Iisus, Primul Mister, o ajută pe Sophia să învingă	173
CAPITOLUL 67	174
Iacov tălmăcește cele povestite în Psalmul 90	174
CAPITOLUL 68	179
Sophia cântă un cântec de laudă	179
CAPITOLUL 69	181
Toma tălmăcește cântecul Sophiei din Odele lui Solomon	181
CAPITOLUL 70	184
Sophia cântă un alt cântec de laudă	185
CAPITOLUL 71	186
Matei tălmăcește cântul Sophiei din Odele lui Solomon	187
CAPITOLUL 72	191
Sophia continuă să cânte	191
Maria se teme de Petru	191
Maria tălmăcește cântecul Sophiei din Psalmul 29	192
CAPITOLUL 73	192
Sophia își continuă cântecul	193
Marta tălmăcește din Psalmul 29	193
CAPITOLUL 74	194
Maria tălmăcește din Psalmul 102	194
Sophia este dusă într-un tărâm ce se află sub cel de-al treisprezecelea eon și i se dă un nou mister	195
Sophia continuă să cânte	195
Andrei tălmăcește din Psalmul 39	196
CAPITOLUL 75	197
Dialogul dintre Sophia și Lumină	197
Lumina promite că va pecetlui tărâmurile lui Authades	197

CAPITOLUL 76	198
Cum va ști Sophia că a sosit vremea mântuirii ei cea de pe urmă	198
Vremea mântuirii finale a Sophiei s-a plinit	200
CAPITOLUL 77	200
Adamas trimite două emanații ca să îi facă rău Sophiei	201
Sophia cântă din nou un cântec adresat Luminii	202
CAPITOLUL 78	203
Iacov tălmăcește cântecul din Psalmul 7	203
CAPITOLUL 79	204
Sophia se adresează lui Adamas și arhonților lui	204
Sophia cântă din nou către Lumină	205
CAPITOLUL 80	205
Marta tălmăcește cuvintele Sophiei din Psalmul 7	206
CAPITOLUL 81	207
Iisus o aduce din nou pe Pistis Sophia în cel de-al treisprezecelea eon	207
Sophia laudă Lumina însoțitorilor ei nevăzuți	208
CAPITOLUL 82	210
Filip tălmăcește cântecul din Psalmul 106	210
CAPITOLUL 83	212
Maria îl întreabă pe Iisus	212
CAPITOLUL 84	214
Despre slava celor douăzeci și patru de nevăzuți	214
Despre slava Sortii	215
Despre slava celor doisprezece eoni	216
Despre slava celui de-al treisprezecelea eon	216
Despre slava Mijlocului	216
Despre slava Dreptei	217
Despre slava Comorii	217
Despre slava Moștenirii	217

CAPITOLUL 85	218
Maria îl întreabă din nou pe Iisus	218
CAPITOLUL 86	219
Despre cei doisprezece mântuitori și tărâmurile lor din Moștenire	219
Despre înălțarea celor din Comoară în Moștenire	221
Despre gradele convenite fiecăruia în împărăție	222
Despre puterile din Dreapta și emanațiile și înălțarea lor	222
Despre puterile din Mijloc și înălțarea lor	223
Dar lucrul acesta nu se va petrece până la plinirea eonului	224
Despre înălțarea sufletelor celor desăvârșiți	224
Despre sufletele celor desăvârșiți	225
CAPITOLUL 87	226
Maria tălmăcește cele spuse din scripturi	226
CAPITOLUL 88	227
Despre Ajutorul de pe urmă	227
Tărâmurile aflate dincolo de Ajutoare sunt de nedescris	228
CAPITOLUL 89	229
Maria îl întreabă mai departe pe Iisus	229
Despre al doilea Ajutor	229
Despre al treilea, al patrulea și al cincilea Ajutor	230
CAPITOLUL 90	230
Maria îl întreabă din nou pe Iisus	230
Despre cei ce primesc misterul în Ajutorul de pe urmă	231
Ioan îl întreabă pe Iisus	232
CAPITOLUL 91	232
Despre prima Poruncă	232
Despre primul spațiu	232
Despre al doilea spațiu	233
Despre al treilea spațiu	233
Despre Tripneumatōs	233

Despre misterul stăpân	234
Despre cunoștința misterului stăpân	235
CAPITOLUL 92	237
Despre cunoașterea misterului Inefabilului	237
CAPITOLUL 93	238
CAPITOLUL 94	242
Ucenicii își pierd curajul	242
CAPITOLUL 95	243
Iisus arată că misterul acela este mai simplu decât toate misterele	244
Despre separarea și emanarea puterilor Universului	245
Despre cei din al doilea spațiu al Inefabilului	245
Despre cei din primul spațiu al Inefabilului	247
CAPITOLUL 96	249
Iisus făgăduiește că va explica mai departe în amănunt	249
Despre mister pe scurt	250
Despre cuvântul unic al Inefabilului	250
Despre înălțarea sufletului celui ce va primi unicul mister	251
Despre natura unui astfel de suflet	252
Sufletele acestea sunt una cu Primul Mister	254
Despre măreția tronurilor din împărăție	254
Despre cunoștința cuvântului Inefabilului	255
CAPITOLUL 97	256
Despre deosebirea dintre cunoașterea Universului și misterele Luminii	256
Despre urcarea sufletelor celor ce primesc cele douăsprezece mistere ale Primului Mister	257
CAPITOLUL 98	259
Maria îl întreabă din nou pe Iisus	259
Despre cele trei mistere și cele cinci mistere	259
Despre primul mister	260

Despre cel de-al doilea mister	260
Despre eficiența acestuia pentru neinițiat	261
Despre cel de-al treilea mister	262
Despre cele trei și cele cinci mistere	263
Despre misterele celor trei spații	263
Despre domnia de o mie de ani a Luminii	264
CAPITOLUL 99	265
Ce este un an al Luminii	265
Despre cei aflați în primul spațiu din împărăția celor o mie de ani	265
Despre cei din al doilea spațiu	266
Despre cei din al treilea spațiu, primul din afară	267
Despre cărțile lui Ieou	267
CAPITOLUL 100	268
Andrei îl întreabă pe Iisus	268
Ucenicii și puterile sunt cu toții din același Amestec	269
Despre trecerea dintr-un trup în altul și despre purificare	270
Despre misterele purificatoare	270
Toți cei ce sunt purificați vor fi mântuiți	272
În cele din urmă ei vor fi mai presus decât toate puterile	272
Iisus îi iartă lui Andrei neștiința	273
O parte dintre Cărțile Mântuitorului	273
CAPITOLUL 101	273
Despre Mădularile Inefabilului	273
Mântuitorul este comoara lor	274
Despre cinstea celor ce au primit misterele	274

INTRODUCERE

Unicul manuscris al scrierii gnostice copte numite îndeobște „Pistis Sophia” a fost cumpărat de către British Museum în 1785 de la moștenitorii dr. Askew și este acum înregistrat cu denumirea MS. Add. 5114. Titlul de pe spatele copertei moderne este *Piste Sophia Coptice*. În partea de sus a primei pagini a manuscrisului se găsește următoarea semnătură: „A Askew, M.D?”. Pe prima pagină a copertei se găsește următoarea notă, probabil scrisă de Woide, cel mai cunoscut savant al acelor zile și bibliotecar al Muzeului:

Codex dialecti Superioris Ægypti, quam Sahidicam seu Thebaidicam votant, cujus titulus exstat pagina 115: Pmeh snaou ntomos ntpiste Sophi – Tomos secundus fidelis Sapientix – deest pagina 337-344.

Titlul „Piste Sophia” este incorect. Această formă nu se găsește nicăieri în numeroasele apariții ale numelui din text, iar „corectarea” sugerată în pripă de Dulaurier și Renan pentru a citi peste tot „Piste Sophia” nu a avut nicio susținere.

Woide, într-o scrisoare către Michaelis (Bibliografie, 4), spune că Askew a cumpărat manuscrisul de la un librar (se pare din Londra); povestea ce precede acest episod este necunoscută. Crum ne informează într-o descriere oficială (Bibl. 46) că la sfârșitul unei copii aflate în

B. M. a catalogului de vânzare al manuscriselor Askew se găsește această înregistrare: „Coptic MS. 10. 10. 0”, și că aceasta face probabil referire la Codexul nostru.

Cele mai bune descrieri ale manuscrisului sunt făcute de către Schmidt (Introd. la traducerea sa, Bib. 45) și Crum (*l. c.*). Codexul este din pergament și conține 178 de file = 356 pagini. Scrierea ca întreg este opera a doi scribi, ale căror mâini cu totul diferite se pot distinge cu claritate. Primul (pp. 1-22, 196-354 de manuscris) a scris într-o uncială veche, clară și îngrijită, iar al doilea (pp. 23-195), prin comparație, cu o mână neatentă și neîndemânică, dând semnele unui tremur, ce ar putea sugera scrisul unui om în vârstă. Acești scribi trebuie să fi fost contemporani, împărțindu-și între ei sarcina de a copia în mod egal.

Conținutul acestei cărți se împarte în patru secțiuni importante: Cărțile I-IV¹. Deși episodul peripețiilor lui Pistis Sophia, câințele și cântecele ei și tălmăcirea lor (cap. 30-64) ocupă un spațiu întins, nu reprezintă în niciun caz tema principală a colecției; este mai degrabă o întâmplare. Titlul greșit dat de un scrib de mai târziu, „A doua carte a *Pistis Sophiei*”, cam două treimi de-a lungul acestui episod, i-a indus în eroare pe savanții de început și a dat naștere prostului obicei de a face referire la întregul document ca fiind „Pistis Sophia”. Dacă ar fi vreun titlu general ce s-ar putea deduce din manuscris, acela ar trebui să fie mai degrabă „O parte” sau „Părți din Cărțile Mântuitorului”. Dacă acest titlu poate fi făcut să acopere secțiunea a IV-a rămâne o problemă deschisă.

¹ Dintre care, în volumul de față, sunt traduse Cărțile I și II. (N.tr.)

În orice caz, avem înaintea noastră extrase dintr-o literatură mai largă, ce aparținea aceluiași grup, și care aveau cel puțin două straturi. Conținutul *Codexului askewianus* este astfel o compilație sau o colecție, iar nu o singură operă consecventă. Prin urmare, este foarte greu să se facă deosebirea între conținuturi fără prezența unei nomenclaturi coerente.

DATA MANUSCRISULUI

Data manuscrisului nostru nu este stabilită, datorită dificultății din cadrul paleografiei copte de a face judecăți exacte. Perspectiva generală îl situează împreună cu Schmidt în secolul al V-lea. Se poate observa că Woidde (Bib. 3) îl atribuie secolului al IV-lea, iar Crum pare să fie de acord cu el. Hyvernat (Bib. 21) sugerează secolul al VI-lea, iar Wright (Bib. 16) al VII-lea. Amélineau (Bib. 35) merge către o extremă ridicolă, situându-l în secolul al IX-lea sau al X-lea, dar perspectiva sa prea radicală a fost criticată cu asprime.

Copta *Pistis Sophiei* este scrisă într-o sahidică pură – adică dialectul Egiptului Superior – ce păstrează multe aspecte din vechime. Totuși, în mod clar nu este limba originară în care extrasele au fost scrise. Acestea, ca și restul documentelor gnostice copte ce s-au păstrat, au fost inițial scrise în greacă. Acest lucru este dovedit de numeroasele cuvinte grecești, nu doar nume, dar și substantive, adjective, verbe, adverbe și chiar conjuncții, lăsate netraduse în aproape fiecare pagină, lucru care este valabil pentru citatele vetero și neotestamentare așa cum este și pentru restul. Versiunea latină Schwart-

ze-Petermann reproduce fără traducere fiecare cuvânt grecesc de pe cuprinsul întregului text, iar traducerea germană a lui Schmidt le adaugă între paranteze fără excepție. În *Pistis Sophia* este dat un mare număr de nume abstracte calificative ale ordinelor înalte supraeonice, cum ar fi „nepătruns”, „nemărginit”, ce nu ar putea să-și aibă originea în formularea coptă. În unele pasaje, unde traducătorul a întâmpinat dificultăți, acesta urmărește cu servilitate formularea greacă. Deseori acesta oferă și interpretări alternative. Faptul traducerii din greacă este recunoscut aproape la modul general; și într-adevăr acum posedăm dovezi obiective hotărâtoare, căci unul dintre documentele din *Codex berolinensis*, ce prezintă fenomene lingvistice identice, este anterior lui Irineu în forma sa grecească originală (Bib. 47).

Întregul stil al scrierii este străin de idiomul copt. Așa cum se poate vedea din Introducerea lui Amélineau la versiunea franceză realizată de el (Bib. 35), unde scrie: „Oricine are cât de cât o cunoaștere a limbii copte știe că acest idiom nu cunoaște propozițiile lungi; că este o limbă, în principal, analitică și în niciun caz sintetică; că propozițiile ei sunt alcătuite din afirmații scurte foarte precise și aproape independente una de alta. Desigur, nu toți autorii sunt la fel de ușor de înțeles, unii dintre ei fiind foarte dificili; dar un lucru este sigur, că nicio dată și în niciun caz nu întâlnim în coptă acele perioade cu propoziții incidente complicate, cu trei sau patru afirmații diferite, ale căror elemente sunt aduse laolaltă în mod sintetic, astfel încât sensul întregii propoziții nu poate fi înțeles până când nu ajungem la ultima afirma-

ție. Totuși, tocmai cu acest lucru se confruntă cel care citește această scriere. Propozițiile sunt atât de încurcate de afirmații incidente și complicate încât de multe ori, într-adevăr, traducătorul copt pierde șirul, ca să spunem așa, făcând din afirmații incidente propoziții principale... Singurul lucru dovedit în mod clar este că această carte a fost scrisă inițial într-o limbă cultă”.

Amélineau pune prea mult accentul pe natura confuză a subiectului, căci, deși multe pasaje sunt transcendente sau mistice, totuși întregul este conceput într-un stil narativ sau descriptiv. Nu există nicio încercare de argumentare filosofică și nu sunt presupuse în realitate nici propoziții logice. Prin urmare, putem să considerăm ca fiind un lucru suficient stabilit că la baza întregului conținut din *Codex askewianus* stau originale grecești. În orice caz, pe această bază s-a făcut până acum orice încercare metodică de a determina cel mai probabil loc și dată de origine și de a descoperi școala sau cercul căruia poate fi atribuită *Pistis Sophia*.

TEXTELE ORIGINALE COMPUSE ÎN EGIPT

În mijlocul atâtor lucruri rămase incerte, nimeni nu s-a îndoit totuși că locul de origine trebuie căutat într-un mediu egiptean. Cu alte cuvinte, „cărțile” compilației au fost toate compuse sau adunate în Egipt, deși este imposibil de presupus cu exactitate unde anume. Dar elementele clar egiptene nu sunt cele mai numeroase; mai mult decât atât, nu par a fi cele fundamentale, ci sunt amestecate sau mai degrabă sunt suprapuse peste altele care în mod clar nu își au originea în Egipt.

PISTIS SOPHIA

(CARTEA I)

CAPITOLUL 1

IISUS ÎI ÎNVĂȚĂ PE UCENICII SĂI DOAR PÂNĂ LA TĂRÂMURILE PRIMULUI MISTER

Când Iisus a înviat din morți, el a petrecut unsprezece ani vorbind cu ucenicii (*mathētais*) săi. Și el i-a învățat doar până la tărâmurile (*topous*) Primei Porunci și până la tărâmurile Primului Mister (*mustērion*), care se află în Vălul (*katapetasma*) din interiorul Primei Porunci, care este cel de-al douăzeci și patrulea mister din afară și de dedesubt – acele [tărâmurii] care se află în cel de-al doilea spațiu (*chōrēmati*) al Primului Mister, care este înaintea tuturor misterelor – Tatăl în formă de porumbel.

CE ANUME ÎNCERCUIEȘTE PRIMUL MISTER

Și Iisus a zis către ucenicii lui: „Am ieșit din acel Prim Mister, care este ultimul mister, adică al douăzeci și patrulea mister”. Iar ucenicii săi nu au cunoscut și nu au înțeles că în acel mister se afla ceva. Ci ei credeau că acel mister este capul (*kephalēn*) Universului și capul tuturor lucrurilor care există. Și că este desăvârșirea tuturor desăvârșirilor, căci Iisus le-a spus lor despre acel mister, că încercuiește Prima Poruncă și cele cinci Întipăriri (*charagmas*), și marea Lumină, și cele cinci Ajutoare (*parastatas*), și întreaga Comoară (*thēsauron*) a Luminii.

TĂRÂMURILE NEVĂZUTULUI CEL MARE

Și, pe lângă aceasta, Iisus nu le-a spus ucenicilor lui despre toată emanația tuturor tărâmurilor Nevăzutului (*aoratōn*) cel mare și a celor trei puteri întreite (*tridunameōn*) și a celor douăzeci și patru de invizibili, și toate tărâmurile lor și eonii (*aiōnōn*) lor și ordinele (*taxeōn*) lor, cum sunt acestea desfășurate – acestea care sunt emanațiile Nevăzutului cel mare – și cei nenăscuți (*agennētous*), și cei născuți prin sine (*autogeneis*), și născuții (*gennētous*) lor, și luminătorii (*phōstēras*) lor, și cei fără de pereche (*chōrissunzugous*) ai lor, și arhonții (*archontas*) lor și puterile (*exousias*) lor și stăpânii lor și arhanghelii (*archaggelous*) lor și îngerii (*aggelous*) lor și decanii (*dekanous*) lor și slujitorii (*leitourgous*) lor și toate casele (*oikous*) sferelor lor și toate ordinele fiecăruia dintre aceștia.

COMOARA LUMINII

Și Iisus nu le-a spus ucenicilor lui despre întreaga întindere a emanațiilor Comorii (*probolōn thēsaourou*), și nici despre ordinele lor, cum sunt întinse acestea; nu le-a spus nici despre mântuitorii (*sōtēras*) lor, potrivit ordinului fiecăruia, cum sunt aceștia; nu le-a spus nici ce strajă se află la fiecare poartă a Comorii Lumunii; nu le-a spus nici despre tărâmul Mântuitorului-geamăn, care este Copilul Copilului; nu le-a spus nici despre tărâmurile celor trei Amin, în ce locuri sunt acestea întinse; nu le-a spus nici în ce tărâm sunt răspândiți cei cinci Pomi; și nici despre ceilalți

șapte Amin, adică cele șapte Glasuri, care este tărâmul lor și cum sunt întinși.

Și Iisus nu le-a spus ucenicilor lui de ce fel sunt cele cinci Ajutoare și nici din ce tărâm sunt aduse; nu le-a spus nici cum s-a răspândit Lumina cea mare și nici din ce tărâm a fost adusă; nu le-a spus nici despre cele cinci Întipăriri, nici despre Prima Poruncă, din ce tărâm a fost adusă. Ci el a vorbit cu ei îndeobște, învățându-i că acestea există, dar el nu le-a spus despre emanarea lor și ordinul tărâmurilor lor, cum sunt acestea. Din pricina aceasta, ei nu au știut că mai erau și alte tărâmuri în misterul acela.

Și el nu le-a zis ucenicilor lui: „Am ieșit din cutare tărâmurii până când am intrat în misterul acela și până când am ieșit (*proelthe*) din el”. Ci, învățându-i, le-a spus lor: „Eu am ieșit din misterul acela”. Din cauza aceasta, ei au socotit că misterul acela este desăvârșirea desăvârșirilor și că este capul Universului, și că este întreaga Pleromă. Căci Iisus a zis către ucenicii lui: „Misterul acela încercuiește acel univers despre care v-am vorbit din ziua în care v-am întâlnit și până azi”. De aceea, ucenicii au socotit că nu se află nimic în misterul acela.

CAPITOLUL 2

Pe când ucenicii stăteau împreună pe Muntele Măslinilor, vorbind despre lucrurile acestea și bucurându-se cu mare bucurie și înflăcăându-se peste măsură, și-au spus unul către celălalt: „Binecuvântați suntem noi pes-

te toți oamenii care sunt pe pământ, căci Mântuitorul ne-a arătat nouă aceste lucruri și noi am primit Pleroma și toată desăvârșirea”. În timp ce își spuneau lucrurile acestea, Iisus ședea ceva mai departe de ei.

Și atunci, în a cincisprezecea zi a lunii din luna Tōbi, care este ziua în care luna este plină, în acea zi, când soarele a răsărit pe calea lui, în spatele lui se ivi o mare putere de lumină, ce răspândea o lumină foarte mare, și această lumină ce îl însoțea nu avea măsură, căci a apărut din Lumina luminilor și a apărut din ultimul mister, care e al douăzeci și patrulea mister, dinlăuntru în afară – cele care se află în ordinele celui de-al doilea spațiu al Primului Mister. Și acea putere de lumină s-a coborât peste Iisus și l-a înconjurat cu totul, în timp ce stătea așezat mai departe de ucenicii săi, și răspândea o lumină foarte mare, și lumina ce se afla asupra lui nu avea măsură.

Și ucenicii nu l-au văzut pe Iisus din pricina luminii celei mari în care se afla sau care era în jurul lui; căci ochii lor erau întunecați din pricina luminii celei mari în care se afla. Dar ei nu au văzut decât lumina, ce răspândea o mulțime de raze de lumină. Și razele de lumină nu se asemănau între ele, ci lumina era de diferite soiuri și de diferite feluri (*tupō*), de jos până sus, o [rază fiind] de multe ori deasupra celeilalte ... , într-o strălucire nemăsurată de lumină; aceasta se întindea de sub pământ până la cer. Și când ucenicii au văzut lumina aceea au fost cuprinși de o mare spaimă și o mare tulburare.

CAPITOLUL 3

IISUS SE ÎNALȚĂ LA CER

Când puterea de lumină s-a coborât asupra lui Iisus, l-a înconjurat încet în întregime. Atunci Iisus s-a înălțat sau s-a ridicat către înalt, strălucind foarte tare într-o lumină ce nu poate fi măsurată. Și ucenicii s-au uitat după el și niciunul dintre ei nu a vorbit până când el nu a ajuns la cer; ci ei toți au rămas într-o mare tăcere. Și aceste lucruri s-au întâmplat în a cincisprezecea zi a lunii, în ziua în care este plină în luna Tobi.

AMESTECUL PUTERILOR ȘI MARELE CUTREMUR

Când Iisus a ajuns la cer, după trei ceasuri, toate puterile cerului au fost tulburate și s-au izbit una de alta, ele împreună cu toți eonii lor și toate țărâmurile lor și toate ordinele lor, și tot pământul a fost cutremurat și toți cei care locuiau pe acesta. Și toți oamenii care se află în lume au fost cuprinși de neliniște, la fel și ucenicii. Și toți s-au gândit: „Poate că lumea va fi înfășurată”.

Și toate puterile din cer nu s-au oprit din frământarea lor, acestea și întreaga lume, și ele toate s-au mișcat una împotriva celeilalte, de la treilea ceas din a cincisprezecea zi a lunii Tobi până la al nouălea ceas al zilei următoare. Și toți îngerii și arhanghelii lor și toate puterile din înalt, toți îl proslăveau pe lăuntru lăuntruului, încât lumea întreagă a auzit glasurile lor, fără ca să se oprească până la al nouălea ceas al zilei următoare.